

Regulamin mediacji szkolnych i rówieśniczych

I Terminologia

1. Mediacja to taki sposób rozwiązywania konfliktu, w którym w osiągnięciu porozumienia pomaga niezaangażowana w spór, neutralna, darzona zaufaniem osoba - mediator.
2. Mediacja pozwala stronom na:
 - przedstawienie faktów z własnej perspektywy
 - wyrażenie swoich uczuć
 - współdecydowanie w swojej sprawie
 - zamianę walki na konstruktywne działanie w kierunku rozwiązania problemu
 - zrozumienie wyrządzonej krzywdy, zadośćuczynienie, uzyskanie wybaczenia
 - zawarcie ugody zgodnej z potrzebami i interesami stron bez narzucania rozwiązań przez inne osoby, instytucje
 - naprawę i utrzymanie w przyszłości dobrych wzajemnych relacji pomiędzy uczestnikami sporu.
3. Szczególną metodą rozwiązywania konfliktów w szkole jest **Mediacja rówieśnicza**. Polega ona na szukaniu satysfakcjonującego rozwiązania konfliktu między uczniami przy pomocy mediatora - ucznia. Mediatorem rówieśniczym może zostać uczeń cieszący się zaufaniem wśród kolegów, niezaangażowany bezpośrednio w spór, bezstronny, posiadający umiejętności rozwiązywania konfliktu w oparciu o współpracę. Zadaniem mediatora rówieśniczego jest pomoc kolegom w takiej wzajemnej komunikacji, która pozwoli na wyrażanie trudnych uczuć bez przemocy, docieranie do potrzeb i wspólne szukanie satysfakcjonujących rozwiązań.
4. Procedura mediacji pomaga stronom zrozumieć tło i skutki konfliktu czy popełnionego czynu karalnego oraz naprawić szkody moralne z udziałem bezstronnego mediatora.

II Cele mediacji rówieśniczej:

1. Promocja rozwiązywania konfliktów i sporów drogą bez agresji i przemocy.
2. Zmniejszenie zjawiska agresji oraz przemocy fizycznej i psychicznej, w tym cyberbullyingu wśród uczniów, dzięki zdobyciu wiedzy z zakresu sprawiedliwości naprawczej oraz umiejętności rozwiązywania sporów.
3. Realizacja prawa ucznia do edukacji w przyjaznej i bezpiecznej szkole.
4. Podniesienie kultury prawnej młodzieży.

5. W dalszej perspektywie – zmniejszenie przestępczości nieletnich poprzez nabycie umiejętności rozwiązywania sporów we wczesnym stadium konfliktu.

III Postanowienia ogólne dotyczące mediacji rówieśniczych

1. Sytuacje konfliktowe w szkole mogą być rozwiązywane drogą mediacji rówieśniczych.
2. Uwzględniając rozwój psychofizyczny uczniów oraz przepisy prawa odnoszące się do odpowiedzialności prawnej, mediacje prowadzi się na drugim etapie edukacji. Odpowiednio przeszkoleni uczniowie, wspierani przez przygotowanego do tej roli nauczyciela lub pedagoga szkolnego wspomagają innych uczniów w rozwiązywaniu konfliktów i sporów.
3. Mediatorem może zostać uczeń cieszący się zaufaniem wśród rówieśników i nauczycieli.
4. Informacja o mediatorach rówieśniczych dostępna jest na tablicy na korytarzu szkolnym oraz na stronie internetowej szkoły w zakładce: *Mediacje*.
5. Mediacji rówieśniczej poddane mogą być konflikty i spory na płaszczyźnie:
 1. uczeń – uczeń
 2. uczeń – grupa uczniów
 3. grupa uczniów – grupa uczniów
6. O zamiarze przeprowadzenia mediacji oraz jej wynikach pedagog szkolny lub wychowawca klasy informuje (ustnie lub pisemnie) rodzica/prawnego opiekuna ucznia/uczniów - uczestników mediacji.
7. Mediacja odbywa się z zachowaniem następujących zasad:
 - Dobrowolności – nikt nie może zmusić stronę/strony do mediacji, jest to decyzja samego ucznia czy chce do niej przystąpić.
 - Akceptowalności – uczeń sam może wybrać osobę (spośród przeszkolonych mediatorów rówieśniczych), która będzie prowadziła spotkanie mediacyjne.
 - Neutralności – mediator - zgodnie z zasadami mediacji. nie ocenia, nie podaje gotowych rozwiązań - pomaga jedynie rozwiązać problem.
 - Poufności – wszystko co dzieje się w trakcie spotkania mediacyjnego zostaje między jego uczestnikami, a jedynie wynik mediacji może być informacją jawną.
 - Bezstronności – każda z osób biorących udział w spotkaniu jest traktowana w taki sam sposób, na równi.
8. W spotkaniu mediacyjnym biorą udział jedynie strony konfliktu i neutralny mediator.

9. Spotkania mediacyjne odbywają się w budynku szkoły w odpowiednio do tego przygotowanej sali, by zapewnić poczucie komfortu i poufności.
10. Proces mediacji kończy sporządzenie ugody, którą podpisują strony konfliktu. W mediacji wyklucza się kary – strony same określają swój zakres odpowiedzialności za powstały konflikt i formy zadośćuczynienia wobec pozostałych uczestników sporu.
11. Mediacja może zostać przerwana przez jedną lub obie strony na każdym etapie procesu mediacyjnego. Przerwanie mediacji lub niewywiązanie się ze zobowiązań zawartych w ugodzie, może skutkować zastosowaniem wobec strony/stron konfliktu kary przewidzianej za dane zachowanie w szkolnym systemie nagród i kar.
12. Obserwatorem prowadzonej mediacji może być pedagog szkolny lub mediator szkolny, koordynujący w szkole działania z zakresu mediacji rówieśniczych.
13. Z przebiegu mediacji mediator rówieśniczy sporządza protokół.
14. Jeśli strony zawarły ugodę przed mediatorem zamieszcza się ją w protokole na piśmie.
14. Ugodę podpisuje mediator oraz strony uczestniczące w mediacji.
15. Jeżeli strony nie zawarły ugody mediator sporządza notatkę na ten temat w protokole i podpisuje go.
16. Mediator odczytuje stronom treść protokołu i niezwłocznie przekazuje go do mediatora szkolnego. Ten sprawdza protokół i archiwizuje go.
17. Protokoły mogą być udostępniane tylko uczestnikom mediacji i ich rodzicom (w przypadku uczniów niepełnoletnich).

IV Zasady kierowania do mediacji

1. Do mediacji uczeń może:
 - zgłaszać się z własnej inicjatywy,
 - zostać zgłoszony przez innego ucznia,
 - zostać zgłoszony przez wychowawcę, nauczyciela lub innego pracownika szkoły,
 - zostać skierowany przez swojego rodzica/prawnego opiekuna.
2. Niezależnie od osób kierujących do mediacji, zgłaszać można się bezpośrednio do mediatora rówieśniczego lub do pedagoga szkolnego, który przekazuje informacje mediatorowi szkolnemu.
3. By mediacja mogła się rozpocząć, strony konfliktu muszą wyrazić zgodę na uczestnictwo w tym procesie.

4. W przypadku, gdy osobą zgłaszającą do mediacji jest ktoś inny niż wychowawca klasy, pedagog szkolny przekazuje informację o udziale uczniów w mediacji wychowawcy oddziału.

V Sprawy podlegające mediacji rówieśniczej:

1. Mediacji poddany może być każdy konflikt rówieśniczy: wartości, danych, strukturalny (np. nadużywanie pozycji) oraz relacji, w tym:
rozpuszczanie plotek, wywyższanie się jednych uczniów nad innymi, chęć rządzenia, podporządkowania sobie innych, gnębienie słabszych, zazdrość o wyniki w nauce, drwienie z koleżanek, kolegów gorzej ubranych, pochodzących z gorzej sytuowanych rodzin, obrażanie członków rodziny rówieśników, ingerencje w personalne rzeczy, tj. zabieranie ich i chowanie, wyśmiewanie się np. za błędy popełnione na lekcjach, odrzucanie, tj. nie dopuszczanie do zabawy w grupie, zniszczenie cudzej własności.
2. W przypadku konfliktu, w którym zadośćuczynienie wiązać będzie się z konsekwencjami finansowymi, podjęcie mediacji wymaga zgody rodziców/prawnych opiekunów stron konfliktu.
3. Do mediacji rówieśniczych nie kierujemy:
 - konfliktów i sporów, w których doszło do popełnienia przestępstwa,
 - konfliktów, w których doszło do popełnienia przemocy fizycznej lub seksualnej,
 - spraw, które miały związek z alkoholem lub narkotykami,
 - spraw, w których jedną ze stron jest dorosły pracownik szkoły.

VI Etapy mediacji

1. Mediacje prowadzone są według następujących etapów.
 1. Ustalenie, że spór wymaga mediacji.
 2. Nawiązanie kontaktu ze stronami konfliktu.
 3. Monolog mediatora.
 4. Przedstawienie konfliktu przez strony.
 5. Wypracowanie listy problemów do rozwiązania.
 6. Omówienie potrzeb i interesów stron.
 7. Poszukiwanie i wybór rozwiązań..
 8. Praca nad porozumieniem mediacyjnym.
 9. Podpisanie ugody mediacyjnej.

2. Jeśli wymaga tego sytuacja, proces mediacji może zostać rozłożony na więcej niż jedno spotkanie mediacyjne.

VII Postanowienia ogólne dotyczące mediacji szkolnych

1. Procedurę mediacji charakteryzuje to, że jest ona poufna, praktyczna i ma charakter interwencji. Ponadto jest całkowicie dobrowolna, oparta na wspólnym ustaleniu faktów, kładzie nacisk na rozumienie sytuacji związanej z podejmowaniem decyzji i rozwiązywaniem problemów. Mediacja może być przeprowadzona tylko w sytuacji, gdy strony konfliktu są gotowe przystąpić do negocjacji.
2. Mediacje mogą być stosowane w szkole w sytuacjach konfliktów:
 1. nauczyciel - uczeń
 2. rodzic/opiekun prawny - nauczyciel,
 3. rodzic/opiekun prawny - dyrektor
 4. nauczycielem/pracownikiem szkoły a dyrektorem szkoły
3. Spotkanie mediacyjne w szkole może odbyć się na prośbę ucznia, nauczyciela, rodzica/opiekuna, dyrekcji szkoły lub pedagoga. Natomiast w spotkaniu mediacyjnym biorą udział jedynie strony konfliktu i neutralny mediator.
4. Spotkania mediacyjne mogą odbywać się w budynku szkoły w odpowiednio do tego przygotowanej sali, by zapewnić poczucie komfortu i poufności.
5. Jak zgłosić sprawę do mediacji?
 1. Osoby zainteresowane taką formą rozwiązywania konfliktu mogą zgłaszać się osobiście lub telefonicznie do mediatora działającego w szkole. Każdy ma też prawo wybrać sobie mediatora spośród mediatorów rekomendowanych przez Kuratora Oświaty.
 2. Osoby zainteresowane dowiadują się osobiście lub telefonicznie od mediatora o przebiegu całego procesu mediacyjnego prowadzącego do porozumienia się i ugody.
6. Standardowy przebieg mediacji:
 - Ustalenie przez mediatora terminu i wskazanie miejsca spotkania.
 - Wyjaśnienie zasady i celu postępowania mediacyjnego.
 - Rozmowa stron w obecności mediatora.
 - Indywidualne spotkania mediatora z każdą ze stron.
 - Strony mogą zrezygnować z udziału w mediacji na każdym etapie postępowania mediacyjnego.

- Mediacja jest poufna. Mediator nie może udostępniać informacji z mediacji osobom trzecim. Protokół z mediacji nie zawiera żadnych ocen ani stanowisk stron.
- Mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.
- Mediacja może zakończyć się zawarciem wspólnie wypracowanej ugody, którą podpisują strony. Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego.
- W przypadku braku ugody, strony mogą dochodzić swoich praw w inny sposób.

8. Aby uzyskać wpis *Mediator rówieśniczy* na świadectwie ukończenia szkoły, uczeń musi spełniać następujące warunki:

1. Należy do Szkolnego Centrum Mediacji Rówieśniczych działającego w placówce, który posiada zakładkę na stronie internetowej szkoły oraz tablicę informacyjną na terenie szkoły.
2. Przeszedł odpowiednie szkolenie i jest wpisany na listę czynnych mediatorów rówieśniczych w danej szkole, umieszczoną w w/w miejscach.
3. **Przeprowadził choć raz mediację rówieśniczą oraz symulację takiej mediacji!**
4. Raz w roku czynnie zaangażował się w promocję idei mediacji, np. podczas Dnia Mediatora, Dnia Życzliwości, Dnia Wolontariatu Szkolnego. Samodzielnie występuje z inicjatywą promocji mediacji w środowisku szkolnym i lokalnym.